

Vladimír Firsov - Darebák z Klokaní planety

Byl jsem ještě kluk, když přiletěla na Zem první kosmická loď s pětirukými obyvateli Alfy Centauri. To byl hukot! Všichni mleli kolem dokola: Kontakty! Kontakty! Kontakty! Bratři v rozumu!

Ted' už obydlených planet známe mraky a tak nikoho další návštěva nevyvede z míry. Mimoszemšťany můžete potkat kdekoli. Rukokřídlé, kulovité, zeměvodní, dvoupáteční, krystalické, hmyzoidy, ryboidy, kolenoprsté (bůh ví proč mají prsty na kolenou), poloprůhledné, zrcadlovité, skokoidy, blýskače, bublinoidy, motýlovité... Copak je člověk může všechny vyjmenovat?! Dřív se stávalo, že babka potkala večer na ulici zeleňocha s očima velikýma jako talíř, uskočila stranou a jakmile se vzpamatovala z leknutí, zanádařovala si od srdce za odcházejícím hostem:

"Aby tě..."

Ostatně, jednou kvůli tomuto zvolání vznikla velká ostuda s jedním mimozemšťanem. Myslel si, že slova, kterými ho stále častovali, znamenají jakýsi pozdrav. Při oficiálním přijetí na Ministerstvu meziplanetárního obchodu je slavnostně pronesl. Ale to se stalo kdysi dávno. Ted', když na ulici k člověku přiletí nějaký pavouk o velikosti hrocha, přivětivě na vás vycení půlmetrové tesáky a ptá se kudy nejrychleji na letiště, nikdo se ho už nelekne a úplně klidně mu vysvětlí:

"Nejdřív rovně, potom trochu doleva. No a pak už je to co by kamenem dohodil."

Jindy si ještě od návštěvníka vyžádá autogram nebo se ho zeptá:

"Kde jste sehnal takový perfektní superlon?" (Samozřejmě, to se zeptají jenom ženy.)

Na autogramy jsem si vzpomněl jenom náhodou. Jednu dobu je totiž sbírali skoro všichni. Ubozí mimozemšťani celé týdny, až do úplného vyčerpání, podepisovali svoje fotografie. Jakž takž se s tím vyrovnávali čtyřrucí, nebo septopodové. Jiní měli velké problémy, protože jak by se vám mohl podepsat například krystal? Naštěstí pro návštěvníky začala autogramová móda s rozvojem obchodu pomalu utíchat. Já sám jsem nechal lovů na autogramy, když se počet známých, obydlených planet přehoupl přes sedm set. Ted' už jich je několik tisíc. V stručné kosmické encyklopedii jejich popis zabírá něco kolem deseti dílů. Nevím, jestli by se našel alespoň jeden mudrc, který si je všechny zapamatoval. Já k takovým lidem, bohužel, nepatřím. Díky tomu jsem se nedávno zamotal do velice nepříjemného maléru.

Předpokládám, že všichni víte,
proč k nám mimozemšťani létají.

Nechtějí se pocourat po Louvru
nebo navštívit Údolí gejzírů.

Většinou se jen velmi těžce
přizpůsobují pozemským

podmínkám. Někteří s sebou dokonce musí neustále nosit kovové láhve s amoniakem nebo formaldehydem, aby se v naší atmosféře neudusili. Obyvatelé infračervených trpaslíků už vůbec neopouštějí speciální ohromné ledničky, neboť se při teplotě vyšší než sto padesát tři stupňů Kelvina prostě vypaří. Dobře se u nás cítí jenom obyvatelé několika málo planet, které se podobají Zemi, a pak ještě pavoukovití. Ti žijí na planetách bez atmosféry a živí se slunečním světlem. Jim je úplně jedno, kde žijí, jestli na Zemi nebo na Měsíci. Luně však dávají přednost, protože pozemský vzduch jim brání v pohybu. Mimoszemšťané, kteří k nám přilétají a roky trpí v uzavřených prostorech svých útulných skořápek, sem letí kvůli jedinému cíli - a tím je obchod.

Když kosmonautika byla ještě v plenkách, popisovali spisovatelé sci-fi s láskou meziplanetární války, příšerné nájezdy Martanů, podmaňování jedné planet druhými. Z těchto knih vyplývalo, že celý vesmír je obydlený bandami zločinců, kosmickými vandaly, kteří sní jenom o tom, jak zotročí jeden druhého, nebo ještě lépe - jak se zlikvidují navzájem. V jejich románech kapitáni hvězdoletů při setkání začínali okamžitě pálit ze všech druhů palubních zbraní. Při ústupu pak dlouze a složitě mátlí stopy, ničili palubní mapy a vůbec dělali všemožné blbosti. Tak to je lež. Všechny bytosti (a to i když mají sedm končetin nebo motýlí křídla) chtějí žít v míru a přátelství. A cestu k sobě domů neskrývá nikdo. Ba právě naopak. Po celém vesmíru jsou rozestavené směrovky jako na horách: např. Průsmyk: 5 km. Přileť a obchoduj, jestli máš s čím. Samozřejmě, že i mezi mimozemšťany se občas najdou vykukové a zloději, ale tak už to v obchodu chodí.

No, a na takového zlodějíčka jsem jednou natrefil. Tehdy jsem šéfoval oddělení identifikace valut v Obchociple. (mluvím o svém šéfování v minulém čase, protože po té historii už, bohužel, nešéfuji). Nicméně, berme všechno popořádku.

Meziplanetární obchod se rozvíjel obdivuhodně rychle. V prvních letech představoval celý objem jenom několik tun. Exportovali jsme hlavně vědecké práce, technické výkresy různých strojů... Tomuhle se dalo říkat obchod jen velmi těžko. Cožpak je to nějaké obchodování, když naše Akademie věd pošle někam do souhvězdí Vodnáře pracovní výkresy synchrokosmotronu o výkonu miliardy elektronvoltů a oni nám na oplátku pošlou recept na pěstování polycilinu, což je univerzální antibiotikum, které léčí rakovinu, černý kašel, chronickou rýmu a ještě dalších sedmdesát sedm těžkých a víc jak tři sta lehkých nemocí? Avšak za několik let se množství importovaného a exportovaného zboží dalo počítat na tisícovky, až milióny tun. V tom okamžiku vznikly neskutečné potíže.

Na Zemi už peníze neexistovaly víc jak pět století. Avšak s bouřlivým rozvojem kosmického obchodu jsme je museli znovu vymyslet. Věřte mi, že to nebylo nic jednoduchého.

Dokonce i na naší mrňavé Zemi sloužily kdysi jako platidla nejen třímetrové kamenné žernovy, ale i droboučké zlaté kroužky, pestré mořské ulity, papírky s obrázky, kousky soli, kraví lebky, mramorové prsteny, měděné čtverce, průzračné kamínky, prasečí ocásky a kromě toho ještě mnohé jiné

věci. A tady jsme se setkávali s nekonečným kosmem, s nekonečnou různorodostí rozumného života. Pro každého jsme museli najít jeden jediný ekvivalent ceny zboží, který by uspokojil všechny.

Otázka společné meziplanetární valuty vznikla okamžitě po založení Obchociply (což znamená kancelář Obchodu s cizími planetami). Tehdy jsem pracoval ve výzkumném ústavu jenž vlastnil zkratku VÚHPE a znamenalo to Výzkumný ústav historie prvobytné ekonomiky. Právě jsem dodělal kandidaturu o prastarých peněžních systémech. Zřejmě kvůli tomu mi navrhli vedoucí místo v oddělení identifikace kosmických valut. Ach jo! Jak fantastická to byla práce! Kdyby se do toho nezamotal ten prokletý Klokaňan!

Meziplanetární obchod je věc velmi složitá. Kosmický trh se snad ani nedá zmapovat. Jeho požadavky jsou někdy prapodivné. Například z Betelgeuze-2 žádají urychlenou dodávku půl druhého miliónu metlachských destiček. Je to u nich momentálně nejmódnější šperk. Z Kassiopeje se dožadují diamantových vrtáků, bez nichž se nedá těžit vzduch. Delta Severní koruny navrhuje smlouvu na každoroční odběr miliónu tun zaječího zelí, které jim prodlužuje život na dvojnásobek. Ze souhvězdí Honících psů, kde jsou na tom špatně s energetikou, se nemohou dočkat slíbeného plutonia, které zase máme my dostat od Lyřanů za tři nosorožce pro jejich zoologickou zahradu. U zářivců najednou vznikla móda svítivých ozdob a od nás požadují luminofoxy a fosfor. Křemíkoorganičtí obyvatelé Hadonoše, jejichž tělesná teplota dosahuje i pěti set stupňů, objednávají velkou sérii azbestocerových obleků pro své turisty, kteří mají v úmyslu

navštívit Zemi. Z Magellanových oblaků nás už potření upomínají o dávno odeslané obrazy impresionistů 22.století, které k nim dosud nedorazily, a žádají náhradu ztrát. Obyvatelé Velkého psa budou oslavovat 333. výročí vzniku své federace a informují nás o svém přání koupit k tomuto svátku osm miliard trepangů, což je pro ně ta největší gurmánská pochoutka. Obyvatelé Malého psa za totéž množství nabízejí dvojnásobnou cenu jenom proto, že je sousedi na oslavy nepozvali. Vláda Vodnáře žádá, abychom předali všechny trepangy jim, neboť z nich připraví očkovací látku proti epidemii hvězdné chřipky, která zachvátila celé souhvězdí. Zoologická rada Východní polokoule požaduje okamžité zastavení lovu trepangů, aby nedošlo k jejich úplné likvidaci... A tak to šlo den za dnem, měsíc za měsícem... Nekonečná různorodost zboží a za každé je nutné něčím zaplatit.

A to byla ta nejdůležitější otázka: čím?

Kdysi se lidé domluvili, že ekvivalentem hodnoty veškerého zboží bude zlato, kov v té době poměrně vzácný. Nikdo však nevěděl, co by mělo sloužit jako valuta dnes.

Ani kovové, ani papírové peníze se nehodily. Technika molekulárního kopírování je velmi rozvinutá prakticky na všech obydlených planetách a vyrobit jakékoli peněžní znaky v libovolném množství není žádným problémem. I když neexistoval důvod podezřívát kohokoli z podobných úmyslů, samotná myšlenka nekontrolovatelné možnosti výroby valut se stala nepřekonatelnou hradbou na cestě k používání jakýchkoli peněz. Velmi rychle odpadly návrhy na používání valutového systému kterékoli z planet. Zřejmě by se nikomu nelíbilo, kdyby za dodávku gravitačních generátorů pracujících s deuteriovou plazmou dvanáctidevítkové čistoty, které jste vyrobili pro Canopus a zastavili při tom veškerou jinou činnost, nabídli kilogram sušených cvrčků, kterých si tam cení neobyčejně vysoko. Meziplanetární valuty byly neobyčejně různorodé. Nebudu se zmiňovat o drahokamech nebo ulitách. To by ještě ušlo. Ale slyšeli jste o případu, kdy se za nákup platí slzou modrého krokodýla Kiu, jako to dělají na hvězdě Regulus, nebo například stopou Božské

slepice, již se klaněli na Veze,

eventuelně úsměvy, jako v souhvězdí Panny, popřípadě

vůní štěstí (valutou samozřejmě není samotná vůně, ale jakýsi smrdící vlásek nesmírně vzácné vlasaté blechy žijící na pólu Polárky)? Existovala však i daleko podivnější platidla.

V Obchociple fungovalo i právní oddělení. Starali se o vypracovávání statutů, definice práv a povinností účastníků meziplanetárního obchodu.

Tohle oddělení vedl můj dávný

přítel Hamlet Rafael Vitkovský.

Kvůli němu to tehdy všechno

začalo.

Práce v právním oddělení bylo málo. Zpočátku, když se Obchocipla zakládala, předložili nadšenci velikou hromadu těch nejhlupejších projektů, kde bylo myšleno úplně na všechno, na pověřovací listiny, obchodní zastupitelství, bankety, přijímací projevy, protokoly, normy a tak dále. Rafael a jeho maníci vbrzku vyházeli veškeré projekty do koše a vypracovali svůj, který uspokojil všechny.

Já jsem se tehdy úplně ponořil do studia galaktických valut a dodnes přesně nevím, jak se jim to povedlo. Pamatuji se však, jak si Rafael stěžoval, že nemají vůbec nic na práci a jeho lidé se mohou ukousat nudou. Poradil jsem mu, aby je poslal na služební cesty. Například k mlhovině Koňská hlava, nebo někam ještě dál.

"To je nápad," nadchl se Rafael a podíval se na mě s úctou. "Tobě to někdy myslí, kamaráde..."

Tím všechno začalo. Jeho podřízení se rozjeli a s běžnou agendou si Rafael hladce poradil sám. Všechno šlo jak po másle, dokud se neobjevila Leona.

Vůbec se tak nejmenovala, její správné jméno bylo Irena. Od té doby, co se rozšířila ta hloupá móda druhých jmen, naše mládež úplně zcvokla. Každý se snažil najít si co nejprapodivnější jméno z dějin literatury nebo třeba z mytologie. Nebylo možné si všechny zapamatovat, člověk si to musel zapisovat: Nikolaj Jupiter, John Lohengrin, Olga Bétsabé, Janek Neron, Taťána Klytaimnestra... Jeden podivín si dal jméno Hérostrates, jiný Harpagon. Ale všechny trumfli Kraex a Dělak. Vyšlo najevo, že existovala i taková jména. Kraex znamenal krácející exkavátor a Dělak byla Dělostřelecká akademie. Césarů, Ramsesů, Napoleonů, Ovidiů bylo jak naseto. Ani sám Rafael se moc nevytáhl při výběru jména. Mezi známými jsem měl minimálně deset Hamletů. Tohle jméno se lidem líbilo. Samozřejmě! Vždyť tak pěkně zní...

Ale vraťme se k Ireně Leoně.

Rafael našel tenhle poklad na horách. Koncem každého týdne odlétal na Elbrus lyžovat. Podle jeho vyprávění je sjezd z Elbrusu tím nejneobyčejnějším zážitkem, jaký může být. Svítily mu oči, když si na to jenom vzpomněl. Jednou jel někudy, kde zrovna neměl a zasypala ho lavina. Byl dvě hodiny v bezvědomí pod sněhem a potom ho Leona vykopala. Nehledě na svou mrňavost a spanilost, to byla velmi rázná osůbka a v záchranném oddílu si jí velmi vážili. Jedním slovem, Rafael se do ní okamžitě zamiloval a po několika měsících ji přemluvil, aby si ho vzala. Tak takhle vypadala celá příhoda podle jejího vyprávění. Sám Rafael mi tvrdil, že se všechno stalo trošinku jinak. Je pravda, že sebou řízl v jakési muldě a ztratil lyži. Pořádne se zapotil, než se vyškrábal z hlubokého sněhu a proto se rozhodl, že si trochu odpočine. Pustil si na náramkovém videu záznam finálového zápasu ve vodním pólu mezi reprezentačním výběrem světa a delfíny. Při této činnosti ho našla Leona. Nalezla mu ztracenou lyži a zároveň mu příšerně vynadala, protože nevypnul záchranný majáček, který se automaticky zapne, když lyžař upadne. Kdo z nich mluvil pravdu, není do této chvíle známo. Mám podezření, že iniciativa ve všech dalších událostech, které následovaly po vytažení Rafaela z laviny, byla zcela na její straně.

Všechno se událo proto, že si Leona vyžádala svatební cestu. Podle všech známek to není osoba, která by se dala kýmkoli o čemkoli jen tak přesvědčit. Chudák Rafael se ke mně přišoural a prosil mě, abych ho zastoupil, až tu nebude. Od počátku jsem se téhle pochybné pocty snažil zříct. Navrhoval jsem mu, aby tu nechal některého ze svých podřízených. Přece má schopné lidi.

"Jenže ty sám jsi mi poradil, abych je poslal co nejdál. Teď mi pomoz se z toho vymotat."

Přemluvil mě. Předal mi agendu, vysvětlil co a jak a zmizel se svou láskou za devatery hory, devatery lesy a devatery řek. Začal jsem šéfovat právníckému oddělení, to jest sám sobě.

V té době se očekávaly závažné události. Přípravovala se První všeplanetární konference Obchociply, na níž se mělo jednat o projektu společného valutového systému. Připravili jsme zajímavé návrhy, které, a to mohu směle říct, by všechny uspokojily. Jo, jo... Kdyby se do toho nezamotal ten prokletý Klokaňan!

O Klokání planetě jsem prakticky nic nevěděl. Samozřejmě jsem slyšel o její existenci. Obchody jsme s ní však žádné nevedli a já měl tolik práce, že jsem neměl čas podívat se do encyklopedie. Rafael mi před odjezdem řekl, že Klokaňané chtějí poslat na Zemi svého představitele. Upozornil mě, abych si na něj dal setsakra pozor. Z jeho slov jsem pochopil, že Klokaňani jsou fikaní zloději a nesmí se jim podat prst, protože by utrhlí celou ruku. Podle všeho s námi nakonec obchodovat nebudou, jenom nás pořádne potahají za nos. Bůh ví, proč byl jejich vztah k obchodování přes systém Obchociply "tradičně negativní", jak se elegantně vyjádřil Rafael, když mi předával agendu. Pochopil

jsem, že se budou snažit házet konferenci klacky pod nohy.

"Existuje staré nepřátelství mezi nimi a planetou Škorpion," řekl Rafael. "Nevím, kvůli čemu začalo, kdy a kde se nepohodli. Ale tihle kosmičtí Montekové a Kapuleti už po sobě pasou čtyři sta let. Ne, k žádnému přímému konfliktu nikdy nedošlo. Prostě si dělají navzájem naschvály kde

jen mohou. Naposledy se to stalo před mýma očima při sedmých Mezihvězdných olympijských hrách."

Vyprávěl mi, co se stalo. Lstiví a úskoční Klokaňané s sebou přivezli pořádně velkou láhev s jakýmsi komáry. Jejich kousnutí zpomaluje látkovou výměnu v organismu Škorpionců. Vypustili je v parku obklopujícím Olympijskou vesnici. Komáři pobláznění dlouhým hladověním samozřejmě pokousali všechny sportovce. S výjimkou Škorpionců to nikomu neuškodilo. Celé hry Škorpionci chodili jako ve snách a pochrupávali přímo na startu. Jeden kánoista usnul tak tvrdě, že ho proud odnesl víc jak sto kilometrů za cíl. Ve všech disciplínách skončili Škorpionci na posledních místech. Samozřejmě jim došlo, čím je to práce, ale přece není možné stěžovat si na komáry.

"Věř tomu, jestli se Škorpionci něčeho zúčastní," řekl mi Rafael, "tak Klokaňani jsou ochotni vyletět z kůže, jenom aby jim zavařili. A Škorpionci právě podepsali Deklaraci."

Co se týče oné Deklarace: před odjezdem mi Rafael předal stříbrný klíček od velkého pouzdra, v němž se ukrýval v kůži vázaný foliant ozdobený měděnými sponami. Vypadal přesně jako prastaré inkunábule. Na obalu se skvělo slovo DEKLARACE vyvedené ve třech jazycích: ruském, linkosu a společném. Knihu stvořil některý z Rafaelových předchůdců. Předpokládalo se, že do ní vytisknou Deklaraci práv a povinností všech rozumných bytostí, které vstoupily do bratrského svazku meziplanetárního obchodu. Tak nějak ji chtěli pojmenovat. Rafael však našel pro knihu rozumnější využití.

Nepamatuji si, jestli jsem říkal, že počet nám známých civilizací už překročil sedm a půl tisíce. V encyklopediích a příručkách se mluvilo asi o třech tisícovkách. Naše polygrafie se, bohužel, není schopná vypořádat s rostoucím počtem doplňků k již vydaným dílům. Obchocipla musí spolupracovat se všemi, kdo si to přejí. Jenže jak, když ani v jedné příručce není adresa dané civilizace. Takže Rafael si vymyslel, že každý mimozemšťan, který dorazí na Zem a chce spolupracovat s Obchociplou, musí zapsat do této knihy své koordináty a cestu, kterak se dá doletět do jeho vlasti. Zápisy vypadaly asi následovně: Start je z roviny ekliptiky přes bod jarní rovnodennosti, dále tři parseky směrem k vektoru Alfý Vah, potom se obrať k nadíru o 17 stupňů doprava, pak přímo. Vyhnout se prachovému oblaku zprava tak, aby Canopus svítil na levou tvář, potom ještě půl parseku a brát to trochu výš, než je světová osa." Je vám snad jasné, že šlo o popis podaný přesným matematickým jazykem a většinou ještě rodným jazykem mimozemšťana. Do Rafaelova odjezdu už knihu ze tří čtvrtin zaplnily unikátní svědectví o tisících planet, které prahly po tom, aby se mohly připojit k toku všesvětového galaktického obchodu. Proto mi přikázal, abych ji chránil jako oko v hlavě. Kdyby se s ní něco stalo, tak budeme my, organizátoři Obchociply, vypadat v očích celé Galaxie jako úplní idioti. Samozřejmě by došlo k citelnému poškození meziplanetárního obchodu.

Takže jsem o knihu pečoval velmi poctivě. Pravda, velké úsilí to ode mě nevyžadovalo. Ležela ve svém pouzdře uprostřed leštěného stolu z martánského jaspisu. Pracovnu jsem vždycky zamykal a okna chránil bezpečnostní systém. Jestliže se o ní někdo zajímal, seděl jsem hned vedle a nespouštěl z ní oči. Ostatně se to stalo za měsíc jenom třikrát. Poprvé si ji vyžádali pracovníci televizních novin k natáčení. Potom si v ní dvě hodiny listoval redaktor, který sestavoval další díl encyklopedie. Díval se, jestli tam není nic nového od písmene "R". Mám takový dojem, že dvě civilizace přece jenom objevil. Byli to rotookáci a rcyichcharové. Jako třetí se o ní zajímal Klokaňan.

Můj pracovní den v právnickém oddělení začínal poměrně pozdě, až ve dvě hodiny. Od desíti hodin jsem pracoval na svém stálém místě v oddělení identifikace. V poledne mi končila pracovní doba. Dal jsem si rozcvičku s činkami, pak jsem se šel vykoupat do bazénu. Následoval oběd. Teprve po něm jsem se objevoval v právnickém oddělení.

Toho dne jsem seděl o samotě a prohlížel si pozvánku na konferenci. Ještě jednou jsem vážil všechna pro a proti našeho projektu společných valut. Vtom mi zavolali z kosmodromu a sdělili mi, že ke mně jede představitel obchodních organizací Klokaní planety.

Privítal jsem hosta ve dveřích a po ujištěních o vzájemné účtě jsem ho usadil do křesla. Poprvé v životě jsem se setkal s Klokaňanem. Už na první pohled mi bylo jasné, proč planeta dostala takové jméno. Host doopravdy připomínal klokana. Měl velkou hlavu, trochu se podobala koňské. Těžké, dolů se rozšiřující tělo končilo velkýma nohama, spíš by se dalo říct tlapami. Nicméně oblečený byl opravdu bezvadně. Měl na sobě módní tvrdák, oslnivě zářící košili s tenoučkou kravatou, slavnostní tmavě modrý smoking s dlouhými šosy a černé, proužkované kalhoty. Zavedl jsem ho ke křeslu a při tom jsem si pečlivě prohlédl jeho šosy. Snažil jsem se zjistit, jestli má pod nimi ocas. Nic jsem však nezahlédl.

Klokaňan půvabně rozhodil šosy a usedl do křesla. Přehodil si nohu přes nohu a potom mě požádal o povolení si zakouřit. Zdvořile pochválil naše počasí a pak mě poprosil, abych mu předestřel veškeré zářivé perspektivy, které by vyplynuly z připojení Klokaní planety ke světovému obchodnímu svazu Obchocipla. Vyjadřoval se mírně nadneseně.

Mluvil společným jazykem úplně perfektně, i když se zbytečně snažil být originální a trochu nezvykle sestavoval věty. Zahájil jsem přednášku. V tom zazněl telefon a tenoučký hlásek mi oznámil:

"Mámo, Kája se pere..."

"Holčičko, spletla, sis číslo," řekl jsem a položil sluchátko.

Jen jsem otevřel ústa, zvonek se rozezněl znova. Kdosi mi hlásil, že montéři už jsou na místě. Za necelých pět minut nás vyrušili zase. Tentokrát mi oznamovala Svatka, že moje objednávka číslo to a to na svatební kytici bude vyřízena o hodinu později. Můj host začal ztrácet trpělivost a požádal mě o dovolení, aby si mohl přečíst seznam účastníků budoucí konference.

Zostražitel jsem, ale nemohl jsem nic dělat. Musel jsem vytáhnout klíč a otevřít zapovězené pouzdro. Klokaňanovi se objevilo na jeho koňském obličejí mírné překvapení. Vzal do ruky knihu a potěžkal ji na dlani. Jeho údiv byl pochopitelný. S takovými bichlemi se člověk může setkat jenom v muzeu. Od těch dob, co vynalezli elektronický tisk, se vejdou jakkoli tlusté knihy na jednu jedinou stránku. Polovodičový papír si na jedné straně listu dokáže zapamatovat až pět tisíc normostran různých textů a světelný indikátor na hraně obalu pomáhá najít kterýkoli z nich. Takže se není co divit, že Klokaňan se pořádně vyděsil, když uviděl náš centový foliant s přezkami a zlatým tiskem.

Můj host si přitáhl křeslo blíž ke stolu, otevřel knihu a ponořil se do studia. Nevím, nakolik se vyznal v různojazyčných zápisech. Na jeho protáhlém obličejí se v podstatě nic neměnilo. Sundal svůj moderní klobouček. Objevily se poměrně dlouhé, ostré uši, které trčely vzhůru. Host vypadal jako špatná karikatura, takže jsem se dokonce uchechtl. Ani uchem nestříhl. Položil klobouk na stůl, nedbale na něj pohodil růžové rukavice a dal se do čtení. Sedl jsem si za svůj stůl. Položil jsem ruku vedle telefonu. Občas jsem se podíval na hosta. Četl pomalu a pozorně. Dokonce pohyboval rty samou horlivostí. Chvilími se mi zdálo, že tu se mnou nesedí plnoprávný představitel vysoce rozvinuté civilizace, ale nějaká pohádková bytost, něco jako Bratr Králík, nebo Sestřeniče Kobyla. Ach jo! Ten prokletý Klokaňan! Až později jsem pochopil, že úplně přesně věděl, jak působí jeho zevnějšek na lidi. Sprostě toho zneužil.

Klokaňan seděl, listoval

stránkami a pohyboval rty. Já jsem na něj vyvaloval oči a snažil se neusnout.

Potom zazvonil telefon. Někdo se podrážděným hlasem zeptal, kdy vlastně budou lístky. Zdvořile jsem odvětil, že je to omyl. Znovu jsem se soustředil na Klokaňana. Za půl hodiny zazvonil telefon zas. Tentokrát se dožadovali Petra Sokratoviče Archimeda. Pak začal blázonec. Ani jsem

nestačil položit sluchátko a kdosi chtěl Marii Petrovnu Afroditu. Potom se mě dotazovali, co mají dělat s vakcínou. Navrhli mi prodej čistokrevného štěněte. Požádali o pomoc s úkolem z fyziky. Sdělili mi, že babička dnes nepřijede. Slíbili poslat autolet, který jsem si neobjednal. Požadovali ode mne hlášení 37 B. Přesvědčovali mě, že jsem stále milován. Zajímal se o můj zánět nervů, přestože jsem ho nikdy neměl... Začal jsem se tiše vztekat. Kdybych tu neměl hosta, sundal bych sluchátko z vidlice. V jeho přítomnosti mi to však bylo trapné. Co by si pomyslel o pořádcích v pozemských

úřadech?! Třikrát jsem telefonoval na Poruchovou službu, ale stále měli obsazeno. Klokaňan seděl nehybně, jenom jeho dlouhé uši sebou cukaly při každém zazvonění. Zřejmě už ho to také otravovalo. Z křesla se zdvihl kolem čtvrté hodiny, když už jsem začal koukat po hodinkách. Zabouchl knihu a položil ji do pouzdra. Začal mi děkovat a tisknout mi ruku. Slíbil mi, že v práci bude pokračovat zítra. Opět zavolal nějaký idiot a zeptal se:

"To je porodnice?"

"Ne! Blázinec!" zařval jsem do sluchátka a třískl s ním. Klokaňan zavřel pouzdro. S úklonou mi předal stříbrný klíček. Vzal si klobouček a namířil si to ke dveřím. Znovu zařinčel telefon. Nešel jsem k němu, jenom jsem mu zahrozil pěstí. Odvedl jsem hosta k výtahu, jak vyžaduje zdvořilost. Můj pracovní den už skončil. Vyprovodil jsem Klokaňana, pak jsem okamžitě zamkl dveře, zapojil signalizaci a vydal se domů.

Příštího dne se Klokaňan z neznámých důvodů neobjevil.

Nic mi nedošlo. Zcela v pohodě jsem proto odkráčel z práce ve čtyři hodiny. Byl jsem šťastný, že se nic neděje a je klid. Dokonce ani telefon protentokrát nedělal potíže. Třetího dne mi zavolal redaktor z encyklopedie a požádal mě o upřesnění jména jedné civilizace. Nebyl si jistý, jestli se jmenují Rcyichcharové, nebo Rciichcharové. Odemkl jsem pouzdro a ztuhl jako poleno. Bylo prázdné!

Ted' už si jenom matně vzpomínám, kolik nadávek dopadlo na Klokaňanovu hlavu. Ani na okamžik jsem nepochyboval, že zmizení Deklarace je jeho práce. Jenom jsem nemohl pochopit, jak se mu to povedlo. Vždyť jsem z něj nespustil oči. Jinak místnost pečlivě hlídala nepodplatitelná elektronika. Nadávání ale nic nespraví, musel jsem něco podniknout. Policii u nás zlikvidovali už před několika stoletími. Pokusil jsem se Klokaňana najít sám. Sdělili mi však, že již předevčírem odletěl nočním letem kamsi na Pluto a odtud nejspíš transgalaktickým dopravákem domů.

Druhý den se přičítal Hamlet Rafael. Svou mladou ženu zanechal kdesi na Venuši v přírodní rezervaci. Nebudu vypočítávat všechna nespravedlivá přirovnání, kterými mě štědře častoval víc jak polovinu pracovní doby. Nakonec se přece jenom trochu unavil a donutil mě vyprávět celou historku. Když jsem mu povídal o připitoměném telefonátu do porodnice, bacil se do čela:

"Ted' už je mi všechno jasné... Pěkně tě převezl... Vynést knihu tak očividně a drze... Je to borec!"

"Jak očividně?" vyvedl mě z míry. "Sám jsem ho vyprovázel. Vsadím krk, že u sebe nic neměl. Nic nenesl!"

"Samozřejmě, že nic nenesl! Nesl ji vevnitř. Vždyť je to klokan!.."

Podklesla mi kolena.

"Klo...kan?" zablekotal jsem tupě.

Teprve ted' mi došlo, že své

pojmenování tihle obyvatelé daleké planety nedostali jenom podle tváře a nohou.

"Samozřejmě! Jejich matky ve vaku nosí děti a muži ho používají místo kufru."

"To znamená, že telefonáty..."

"Všechno bylo připravené. Potřeboval tak dvě, tři vteřiny, aby schoval knihu a uzavřel prázdné pouzdro."

Bylo mi jasné, jak se mi teď musí vysmívat! Naše konference zkrachuje a kdoví jestli se ji podaří svolat ještě v tomto století...

Tak takhle mě Klokaňan dostal. Málem zhatil uspořádání konference Obchociply a zřízení společného měnového systému, který uspokojil všechny, dokonce i zářivce, schovávače a broukooké.

Přece jenom jsem nakonec Klokaňanovi vytřel zrak.

Poté co jsem se musel rozloučit s prací v oddělení identifikace, jsem najednou měl strašně moc volného času. Znova a znova jsem přemýšlel, jak mazaně Klokaňan postupoval. Takovou operaci není možné provést bez pečlivé přípravy. Muselo mu být jasné, že do toho nemůže jít jen tak bezhlavě. Jakmile by vzbudil sebemenší podezření, všechno by zkazil. Aby měl šanci na úspěch, musel předem znát rozměry knihy, způsob jejího uložení a místo, kde stojí telefon. Samozřejmě, že se vyptávat nemohl. Ale jak se o tom všem dozvěděl?

Najednou se mi rozsvítilo. Vzpomněl jsem si na televizáky. Zajel jsem k řediteli. Když jsem vešel do jeho kabinetu, bylo mi jasné, že veškeré mé dohady byly správné. Na stěně visela veliká fotografie, na níž se ředitel objímal s Klokaňanem. V pozadí se skvěla jakási nezemsky vypadající příroda.

"Ano, kdysi jsem u nich byl," řekl mi ředitel, když si všiml mého zvědavého pohledu. "Je to neobyčejně zajímavý národ..."

"Kdo si objednal reportáž o připravované konferenci?"

Oni?" zeptal jsem se nesmlouvavě.

"Ne, že by si ji objednali, ale... Dali najevo, že je konference opravdu zajímavá, ale neměli o ní žádné informace. Tak jsem si pomyslel, že takový námět do zpravodajství bude užitečný pro široký okruh našich posluchačů."

"Mohl bych se na ten šot podívat?"

"Samozřejmě."

Ředitel chvíli manipuloval s počítačem a vbrzku jsem na kontrolním monitoru uviděl vlastní ruce opatrně otvírat pouzdro s drahocennou knihou. Hlas neviditelného průvodce přesvědčivě vysvětloval, že právo připojit se k práci konference mají všichni rozumní obyvatelé naší Galaxie. Stačí, aby do oné knihy zanesli koordináty své planety. Potom jsem na obrazovce uviděl i svoji ospalou tvář. Seděl jsem za stolem a hned vedle mých rukou stál telefon. Bylo mi všechno jasné. Řediteli jsem srdečně poděkoval a rozloučil jsem se.

Jedna drobná pochybnost mi dál vrtala hlavou. Jestliže měl Klokaňan všechno tak perfektně zorganizované, proč letěl až nočním spojem? Abych se dozvěděl pravdu, vypravil jsem se na kosmodrom. Vyhledal jsem dispečera, který měl toho dne službu. Okamžitě si na Klokaňana vzpomněl.

"Stala se mu trapná věc. Prodali mu lístek na obsazené místo. Naše počítače jsou, bohužel, ještě nedokonalé a tak se občas takové nepříjemnosti stávají. Co se dá dělat... Odborníci však tvrdí, že tak za sto, dvě stě let už budou taková nedorozumění nemožná."

"Na jaký let měl lístek?"

"Na pět hodin. Pamatuji si to úplně jasně."

"Odletěl až půlnočním. Jiné lety toho dne nebyly?"

"Proč by nebyly? Volná místa jsme měli jak na sedm hodin, tak i na deset."

"Tak v čem byl zádrhel?"

"Nevím. Pamatuji si jen, že se

velmi rozčílil, udělal tu pěkný kravál a pak šel do restaurace. Pak už jsem ho neviděl."

Šel jsem do restaurace a začal jsem se na Klokaňana vyptávat číšnic.

"Obsluhovala jsem ho," řekla mi milá blondýnka, v níž jsem s údivem poznal krasavici z kavárny, kde jsem měl přednášku o roli peněz ve společnosti.

Jmenovala se Olga Kleopatra.

"Tehdy jsem měla hrozně málo času. Připravovala jsem si konspekt na zápočet. Chtěla jsem k němu poslat robota Kájíka. On však požadoval, aby ho obsluhoval člověk."

Okamžitě mi došlo, proč byl Klokaňan tak vybíravý. Robot pracuje čtyřicet hodin denně. Je vždy na místě, všechno vidí, nic nezapomíná. Lidé mohou odejít, zapomenout... Zjistí potom, jestli někdo viděl nějakého Klokaňana, nebo ne. Měl jsem prostě štěstí, že jsem narazil na Olgu Kleopatru.

Poprosil jsem ji, aby mi řekla všechno, co si zapamatovala. Okamžitě jsem se dozvěděl, proč Klokaňan neodletěl ani v sedm, ani v deset. Stal se mu nečekaný malér, který je samozřejmě plně omluvitelný u mimozemšťana, co se nevyzná v naší kuchyni. Pojedl a pak si dal čaj s citrónem. Nevěděl, že tohle pití působí na jeho organismus silněji než na člověka čistý alkohol. Prostě a jednoduše, za půl hodiny už nebyl schopný říct ani "máma". Tak ho usadili do kouta a nechali ho vyspat.

"Ani jsem si nevšimla, kdy odešel," vyprávěla Olga Kleopatra. "Koukla jsem se a už tu nebyl. No co, řekla jsem si, když odešel, tak je pryč... Co je mi do toho. Až později, když jsem se pořádně podívala, tak jsem zjistila, že tu zapomněl knihu..."

"Knihu," nadskočil jsem dva metry vysoko. "Jakou knihu?"

"Jak mám vědět, co to bylo za knížku? Taková pořádná... Odevzdali jsme ji do "Ztrát a nálezů."

Dívka si o mně neudělala nejlepší obrázek, protože jsem odtamtud vyletěl jako šílenec. Dokonce jsem se zapomněl rozloučit.

Do Ztrát a nálezů jsem vletěl jako puma. Bohužel mě tam očekávala strašná rána.

"Ano, kniha tady ležela celou dobu, co ji tady máme mít. Tedy deset dní. Nikdo se o ni nepřihlásil, a tak jsme zjišťovali majitele. No a pak jsme mu ji poslali poštou."

"Komu? Kdy?" zavyl jsem a chytil vyděšeného opatrovníka Ztrát a nálezů pod krkem. S velikými obtížemi se mi vytrhl. Dlouho jsem se mu omlouval. Nakonec mi řekl, když se před tím dlouho ryl v papírech:

"No, tady je to. Dvanáctého jsme ji odeslali na Klokání planetu."

V tom okamžiku jsem si myslel, že mě klepne pepka. Ubohý pracovník se vylekal ještě víc a snažil se přivolat lékaře. Seděl jsem bezvládně a představoval jsem si, co si Klokaňan bude myslet o intelektuálních schopnostech Pozemšťanů, až obdrží zásilku. Prostota ducha je horší než zlodějna...

Zbývalo mi už jenom jedno. Třeba se podaří zásilku zachytit na Plutu, kde je překládají na transgalaktiky. Zavolał jsem Vitkovskému a řekl mu o všem.

Pádili jsme za ministrem pošt a telegrafů. Spěšně se spojil s Plutem. Než přišla odpověď, seděli jsme jako na trní a nadsakovali při každém zazvonění. Nakonec telegraf vyplivl odpověď. Zdálo se mi, že se i s pohovkou propadám kamsi do pekel. Odpověď z Pluta byla následující:

Zásilka, dopravená ze Země třináctého tohoto městce, adresát Klokání planeta, byla odeslána téhož dne mimoprostorovou poštou adresátovi.

To byl konec. Mimoprostorové lodě se dostanou do libovolných koutků galaxie za pár minut. Bylo mi jasné, že si náš protivník nyní prohlíží Deklaraci, cení své koňské zuby a dívá se hlouposti Pozemšťanů.

"Vidíš, jak jsme se naučili pracovat?" bručel Rafael, když jsme schlíple, jako spráskaní psi, odcházeli od ministra. "Zavedli si kontrolní lhůty, novátoři nešťastní! Nemohli to trochu pozdržet? Pracanti jedni zatracení..."

Zastavil jsem se a praštil ho do zad.

"Počkej Rafaeli. Proč vlastně odlétla zásilka až třináctého a ne dvanáctého jak měla? Kde se válela celých čtyřiaadvacet hodin?"

"No a co," mávl rukou Vitkovský. "Jaký je v tom rozdíl?"

"Ale je! Pošta pracuje jako hodinky. Copak je to za pořádek, když se zásilka mimozemšťanovi zdrží... Jdeme do Ztrát a nálezů."

"Ty ses zbláznil?" zeptal se Rafael. "Nemáš nic jiného na práci?"

Odkráčel domů. S rozhořčením jsem se za ním díval. Události ho vyvedly z míry. Já jsem se musel dozvědět, proč se zásilka o den zpozdila. Co se dá dělat, jsem už takový.

Pracovník, s nímž jsem si povídal, tam už nebyl. Jeho nástupcem byl sympatický, rozčuchaný mladík. Seděl v křesle, v ruce měl učebnici pseudosférické stereometrie.

Zřejmě se připravoval na zkoušku. Vyložil jsem mu, o co mi jde. Podrbal se na rozčepýřené hlavě. Pak vsunul dva prsty do úst a hvízdal. Na tento signál se odkudsi zpoza políček vynořil balící robot. Uctivě mě pozdravil:

"Nazdar."

"Tome, posílal jsi knížku na Klokanku?" chlapec řekl číslo a index zásilky.

"Ano," odvětil Tom a příčinlivě mrkal předníma očima.

"A kdy? Kolikátého?"

V tom okamžiku se robot schoulil a zabručel něco nesrozumitelného o podivných rozměrech, nestandardním balení a vůbec... Chlapec jenom pokýval hlavou.

"Nedělej si ze mě šprt'ouchlata. Já do tebe vidím jako do flašky! Zase jsi četl, co?"

Tom se styděl ještě víc. Zavřel oči.

"Četl..." vykoktal jen tak tak slyšitelně.

A tehdy mi došlo co to znamená. Vrhł jsem se na Toma tak bleskově, že leknutím o kousek couvl.

"Tome! Zlatíčko! Přečetl jsi ji celou?!"

"Přečetl," řekl nedůvěřivě robot, "neboť jest psáno, že učení je světlo a neučení je tma..."

"Celou? Do konce?"

"Samozřejmě. Byla to velmi zajímavá kniha," řekl Tom, když si dodal odvahy.

"Jsi můj spasitel," zavřeštěl jsem a vrhl se mu na hrud'. "Pocem! Dám ti pusul!"

Políbil jsem ho na plastovou šesulku vedle temenního oka, čímž jsem pracovníka Ztrát a nálezů značně vyvedl z míry. Mně to však bylo úplně fuk. Hlavní pro mě bylo, že prokletý Klokaňan přece jen vyšel na prázdno. Vždyť roboti nikdy nic nezapomínají!

No a to je asi tak všecko. Konference se uskutečnila přesně v termínu. Nezúčastnil jsem se jí, ale přesto jsem se cítil jako král. Konečně, sami můžete ocenit mé zásluhy na upevnění meziplanetárního obchodu.

Tím skončila moje anabáze s Klokání planetou. Samozřejmě, že jsme si nestěžovali. Klokaňan provedl celou akci tak fikaně a beze stop, že jsme stejně neměli nárok. To, že zapomněl knihu v restauraci a my mu ji poslali, ještě nic neznamena. Na světě je knih! A foliant otevřel jenom robot Tom a roboti, jak je známo, nejsou právními subjekty. Klokaňan to dobře zaonačil. Kdyby nepřebíral "ohnivé vody", v daném případě čaje s citrónem, a taky kdybych neměl v povaze nepříjemnou vlastnost, že se vždy chci dobrat všech podrobností, tak bychom neměli šanci.

Nejednou jsem se snažil představit si, co si Klokaňan pomyslel, když rozbalil zásilku ze Země, kvůli níž tak riskoval. Určitě to bral jako rafinovaný výsměch Pozemšťanů nad svým pokusem ji ukrást. Možná si myslí, že to bylo všechno předem připravené, i lístek na obsazené místo, i čaj s citrónem... Ať si myslí co chce. Jeho kousek mu neprošel.

První Všeplanetární konference Obchociply skončila velice úspěšně. Zúčastnili se jí zástupci sedmi, tisíc šesti set třiceti dvou planet. Na Klokání planetu jsme poslali zdvořilé pozvání. Samozřejmě, že se tu od nich nikdo neobjevil.

Můj život plyne jako dřív. Šéfuji Muzeu valut a spolupracuji s oddělením identifikace jako externista. Takže můj pracovní den je naplněný až po okraj. Vzpírání jsem prozatím zanechal, zato každodenně chodím na tréninky boxu. Trenér tvrdí, že mám velký talent. Obzvlášť chválí můj přímý levý úder. Tvrdí o něm, že bych s ním porazil kobylu.

A to je právě to, co potřebuji. Ještě tak měsíc dva tréningu a půjdu si koupit lístek na Klokání planetu.

přeložil Vládo Ríša